

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Регіональна економіка
(регіональна економіка, екологія)

Виконання розрахункової роботи

Методичні вказівки

КИЇВ — 2017

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Регіональна економіка
(регіональна економіка, екологія)

Виконання розрахункової роботи

Методичні вказівки

для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 051 «Економіка»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
денної форми навчання

Рекомендовано Вченою радою ФММ НТУУ "КПІ ім. Ігоря Сікорського"

КИЇВ
НТУУ "КПІ"
2017

Регіональна економіка (регіональна економіка, екологія): методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, денної форми навчання / Уклад.: С.О. Тульчинська, С.О. Кириченко — К.: НТУУ "КПІ ім. Ігоря Сікорського ", 2017. - 22 с.

*Гриф надано Вченою радою
факультету менеджменту та маркетингу
НТУУ "КПІ ім. Ігоря Сікорського"
(Протокол №7 від 27.02. 2017р.)*

Навчальне видання

Виконання розрахункової роботи

Методичні вказівки

галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
спеціальність 051 «Економіка»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
денної форми навчання

Укладачі Кириченко Сергій Олександрович, канд. екон. наук;
Тульчинська Світлана Олександрівна, д-р. екон. наук, проф.

Відповідальний редактор Круш П.В., канд. екон. наук, порф.

Резензент Крейдич І.М., д-р. екон. наук, проф.

За редакцією укладачів

ВСТУП

Мета вивчення: дисципліна “Регіональна економіка” повинна надати студентам усіх фахових спрямувань ґрунтовні знання з основних розділів регіональної економіки, зокрема з планування, організації та забезпечення ефективності господарювання на рівні регіону як ланки суспільного виробництва, а також необхідні практичні навички щодо управління ринковою економікою на сучасному етапі розвитку.

Предмет дисципліни: господарський комплекс України, його галузева і територіальна структура.

Регіональна економіка як певна галузь науки і навчальний курс базується на пізнанні й свідомому використанні економічних законів і закономірностей функціонування і розвитку суспільного виробництва.

Саме виявлення конкретних форм прояву цих законів і закономірностей в господарській діяльності регіону можна вважати загальним предметом курсу. Цей предмет пізнання за змістом складають: теорія і практика господарювання, формування і використання виробничого потенціалу регіону; взаємодія усіх видів ресурсів, організація і ефективність господарської та інших видів діяльності регіону.

Змістові модулі: Закономірності, принципи й фактори розміщення продуктивних сил та формування регіональної економічної політики; Господарський комплекс України. Економіка регіонів України. Міжнародні економічні зв'язки України; Наукові засади раціонального природокористування.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі навчального плану:

Дисципліни, що повинні передувати вивченню даної дисципліни:

- мікроекономіка;
- макроекономіка;
- економічна історія;
- історія економічних вчень.

На дану дисципліну спирається вивчення наступних дисциплін:

- фінанси;
- маркетинг;
- менеджмент;
- державне регулювання економіки;
- планування діяльності підприємства.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- зміст економічних категорій;
- взаємозв'язок понять та показників;
- господарський механізм функціонування на рівні місцевого самоврядування;
- механізм розміщення продуктивних сил;
- методи кількісної і якісної оцінки економічних явищ;
- шляхи підвищення ефективності використання потенціалу території

Вміти:

- кількісно оцінювати явища й визначати тенденції зміни показників;
- економічно обґрунтовувати технічні та організаційні рішення;
- розрахувати величину потенціалу території;
- вибрати ефективні виробничі, технологічні та проектні рішення, що забезпечували б інтенсифікацію і підвищення ефективності розміщення продуктивних сил;
- виконувати економічний аналіз виробничо господарської діяльності на рівні регіонів, виявляти резерви підвищення ефективності та використання трудових, матеріально-технічних та фінансових ресурсів.

Відповідно до робочої навчальної програми для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» всіх спеціалізацій передбачено написання розрахункової роботи.

Виконання розрахункової роботи має декілька цілей:

- закріпити теоретичні знання, набуті студентами у процесі вивчення дисципліни «Регіональна економіка (регіональна економіка, екологія)»;
- сформувати у студентів навички самостійної роботи зі спеціальною літературою, довідниками, джерелами статистичної інформації тощо;
- виробити вміння узагальнювати теоретичний матеріал, самостійно формулювати висновки та пропозиції;
- прищепити навички обґрунтування та обстоювання власної точки зору з проблем, що досліджуються;
- виробити вміння застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні конкретних практичних завдань.

Вимоги до оформлення розрахункової роботи

Розрахункова робота забезпечує поглиблене вивчення певної проблеми макроекономіки і поєднує вербальний, графічний і аналітичний підходи. Внаслідок копіткого вивчення літературних джерел розширюються та поглиблюються теоретичні знання, розвивається логічне мислення, виробляється критичне ставлення до різних точок зору з питань, що вивчаються.

Розрахункова робота складається з теоретичного та практичного розділів. Робота виконується на аркушах формату А4, у текстовому редакторі Word, друк односторонній. Шрифт 14, Times New Roman, поля ліве – 3 см, всі інші – по 2 см. Обсяг роботи 15-20 сторінок.

Титульний аркуш включається до загальної нумерації, але номер сторінки не проставляється. За титульним аркушем розміщують зміст (план) роботи, який повинен містити назви всіх розділів і підрозділів роботи та номери їх початкових сторінок. Кожна частина розрахункової роботи повинна мати заголовок відповідно до плану роботи. Відстань між

заголовком та текстом дорівнює трьом інтервалам основного тексту. Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами у правому верхньому куті. Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул і т.п. подається арабськими цифрами без знаку №.

Ілюстративний матеріал (таблиці, схеми, діаграми тощо) нумеруються послідовно і розміщуються після першого згадування про нього в тексті, або на наступній сторінці і позначаються словом «Рисунок», «Таблиця». Їх слід нумерувати послідовно. Ілюстративний матеріал, розміщений на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Номер рисунків та його назву розміщують під рисунком. Нумерацію рисунків і таблиць наводять арабськими цифрами без знака №.

Таблиці позначають словом «Таблиця» і нумерують послідовно в межах роботи. Слово «Таблиця» розміщують у правому верхньому куті сторінки. Назва таблиці розміщується нижче по центру сторінки. У кожній таблиці заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони становлять одне ціле із заголовком, або з великої літери, якщо вони мають самостійне значення. У таблиці обов'язково мають бути зазначені одиниці виміру відповідно до стандартів. Числові величини повинні мати однакову розмірність (кількість знаків після коми). Таблицю з великою кількістю рядків можна перенести на іншу сторінку, при цьому не повторюючи назву, а вказуючи «Продовження табл. ...».

Графіки, діаграми, схеми тощо позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах роботи. Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 2». Номер рисунка, його назва і пояснювальні підписи до нього розміщують під ілюстрацією.

Формули. Формули нумеруються послідовно за текстом роботи; номер наводять у круглих дужках на одному рядку з формулою та розміщують у кінці рядка; пояснення значень символів, числових коефіцієнтів розміщують безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі, кожне з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова

«де» без двокрапки і коми. Формули слід розміщати у тексті на окремому рядку, залишаючи вище і нижче не менше одного вільного рядка.

Посилання на використані в роботі джерела (цитати, таблиці, схеми, рисунки тощо) наводяться одразу після їх закінчення у квадратних дужках. Наприклад, [5, с. 17] означає: 5 – порядковий номер джерела у списку літератури, с. 17 – відповідну сторінку джерела. Також допускається можливість оформлення виносок внизу сторінки в яких вказується прізвище та ініціали автора, назва джерела, видавництво, рік видання і сторінка.

Список використаних джерел (не менш 35 найменувань) слід розміщувати у такій послідовності: спочатку (у хронологічному порядку) Закони України, потім – Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, за ними – літературні джерела за абеткою (авторів): монографії, підручники, посібники, брошури, журнальні та газетні статті. У кінці списку наводять іншомовні та електронні джерела інформації у мережі Internet. Відомості про книги обов'язково мають містити прізвище та ініціали автора, заголовок, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок; відомості про журнальні або газетні статті - прізвище, ініціали автора, заголовок, назву періодичного видання, серію, рік випуску, номер видання, сторінки. Слід звернути увагу на те, що у списку використаних джерел наукові праці записують тією мовою, якою вони видані. Стосовно запису формул, першоджерела необхідно вказувати у квадратних дужках.

Перелік питань/завдань для розрахункової роботи

Індивідуальні семестрові завдання виконуються відповідно до робочого навчального плану. Рекомендованим видом індивідуальних завдань денної та заочної форми навчання є розрахункова робота. Завдання розрахункової роботи наводяться в робочій навчальній програмі або в окремих методичних рекомендаціях. Головне завдання індивідуальної роботи студентів полягає у набутті необхідних умінь і навичок роботи з науковою, спеціальною літературою, а також навчальними посібниками та методичними вказівками, вмінні розраховувати та узагальнювати дію виконаних розрахунків, у час, вільний від аудиторних занять.

Перше та друге питання контрольної роботи носить більш теоретичний характер, а тому потребує теоретичних викладок та наведення прикладів із ситуації по Україні та її регіонах. Загальний обсяг першого та другого питання не повинен бути меншим 15-20 друкованих аркушів. В кінці викладу кожного питання подається перелік використаних джерел (із посиланням на ці джерела по тексту роботи). Крім того, перше та друге питання повинні містити сучасний статистичний матеріал, опрацьований студентом та представлений на графіках, діаграмах та картосхемах. В кінці кожного питання, перед списком використаних джерел, подаються висновки по даному питанню, які являють собою короткий виклад результатів проведеного дослідження.

Третє завдання розрахункової роботи — розрахунково-графічне.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ

Варіант №1

1. Економічне районування України, його стан і необхідність вдосконалення.
2. Технічні культури України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №2

1. Лісова та лісопереробна промисловість України. Основні проблеми та перспективи розвитку.
2. Морський транспорт України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №3

1. Державна регіональна політика України.
2. Зернове господарство України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №4

1. Місце України в системі територіального поділу праці.
2. Особливості розвитку та розміщення сільськогосподарського машинобудування України.

Варіант №5

1. Особливості розвитку та розміщення банківська сфери в Україні.
2. Розміщення виробництва товарів народного споживання України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №6

1. Особливості розвитку та розміщення фондового ринку України
2. Рекреаційні ресурси України та проблеми їх раціонального використання.

Варіант №7

1. Особливості розвитку та розміщення лісового комплексу в Карпатському регіоні України.
2. Розміщення об'єктів ринкової інфраструктури в Україні. Проблеми та

перспективи розвитку.

Варіант №8

1. Транскордонне співробітництво і його роль в регіональному розвитку.
2. Особливості розвитку і розміщення галузей легкої промисловості в Україні.

Варіант №9

1. Вільні економічні зони. їх види та функції.
2. Особливості розвитку і розміщення добувних галузей в Україні.

Варіант №10

1. Розвиток і розміщення Єврорегіонів та їх вплив на розвиток економіки України.
2. Особливості розвитку і розміщення меблевої промисловості України.

Варіант №11

1. Урбанізація та її регіональні особливості.
2. Особливості розвитку і розміщення нафтової та нафтопереробної галузей в Україні.

Варіант №12

1. Міські та сільські поселення.
2. Особливості розвитку та розміщення загального машинобудування в Україні

Варіант №13

1. Особливості розміщення міського населення України.
2. Особливості розвитку та розміщення середнього машинобудування в Україні

Варіант №14

1. Особливості розміщення сільського населення України.
2. Особливості розвитку та розміщення паливно-енергетичного комплексу України

Варіант №15

1. Екологічні проблеми Причорномор'я, Полісся та Карпатського регіону.

2. Особливості розвитку та розміщення сфери послуг в Україні

Варіант №16

1. Народногосподарська оцінка природно-ресурсного потенціалу України.
2. Особливості розвитку та розміщення кольорової металургії в Україні.

Варіант №17

1. Земельний, лісовий та водний фонд України.
2. Особливості розвитку та розміщення високоточного машинобудування в Україні.

Варіант №18

1. Народногосподарська оцінка мінеральних ресурсів України.
2. Текстильна промисловість України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №19

1. Розвиток і розміщення наукового потенціалу.
2. Транспортне машинобудування України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №20

1. Особливості розвитку і розміщення малого бізнесу в Україні.
2. Особливості розміщення виробництва мінеральних добрив України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №21

1. Розвиток і розміщення інформаційної індустрії.
2. Розміщення важкого машинобудування України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №22

1. Трудові ресурси України та регіональні проблеми їх раціонального використання.
2. Розвиток і розміщення нафтової, нафтопереробної та газової промисловості України.

Варіант №23

1. Динаміка народонаселення і основні показники розселення населення.
2. Розвиток і розміщення галузей вугільної промисловості України.

Варіант №24

1. Розвиток і розміщення галузей соціальної інфраструктури України.
2. Зовнішньоекономічні зв'язки України та Росії.

Варіант №25

1. Виробництво цукрових буряків України. Основні проблеми та перспективи розвитку.
2. Автомобільна промисловість і суднобудування України. Основні проблеми та перспективи розвитку.

Варіант №26

1. Транспортні коридори на території України і транзитний потенціал України.
2. Територіальна та товарна структура експорту та імпорту України.

Варіант №27

1. Зовнішньоекономічні зв'язки України.
2. Особливості розвитку і розміщення продуктивних сил Донецького економічного регіону. Перспективи його розвитку.

Варіант №28

1. Курортно-туристичний комплекс України. Основні проблеми та перспективи розвитку.
2. Співробітництво України із світовим валютним фондом.

Варіант №29

1. Регіональні особливості відтворення населення України.
2. Особливості розвитку та розміщення продуктивних сил Придніпровського економічного регіону. Перспективи його розвитку.

Варіант №30

1. Особливості розвитку курортно-туристичного комплексу Південно-Західного економічного району.

2. Особливості розвитку та розміщення продуктивних сил Східного економічного регіону. Перспективи його розвитку.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ ДО РОЗРАХУНКОВОЇ РОБОТИ СИТУАТИВНІ ЗАДАЧІ

(умови задач обираються згідно варіанту)

Задача 1.

Визначити найкращий варіант розміщення виробництва та економічно ефективний радіус перевезення продукції між пунктами: 1) А і С; 2) А і В; 3) А і Д; 4) В і С; 5) В і Д; 6) С і Д.

Вихідні дані для розрахунків наведено в таблиці 1, крім того питомі витрати на транспортування 1 тони продукцію на віддаль 1 км складають:

1) від А до С — 0,3 грн.; від С до А — 0,3 грн.; 2) від А до В — 0,4 грн.; від В до А — 0,5 грн.; 3) від А до Д — 0,7 грн., від Д до А — 0,6 грн.; 4) від В до С — 0,4 грн., від С до В — 0,45 грн.; 5) від В до Д — 0,65 грн., від Д до В — 0,65 грн.; 6) від С до Д — 0,7 грн., від Д до С — 0,6 грн.

Нормативний коефіцієнт для всіх варіантів однаковий і рівний 0,15.

Задача 2.

Визначити:

1) коефіцієнти народжуваності, смертності та природного руху населення станом на 2003 рік;

2) чисельність населення у 2008, 2013 та 2018 роках, за умови: а) що тенденції 2003 року не зміняться; б) що в 2008 році народжуваність зросте на 5%; в 2013 році коефіцієнти народжуваності зростуть на 10%, а коефіцієнт смертності — на 15% (порівняно з 2008 роком); в 2018 році коефіцієнт народжуваності зросте на 45%, а темпи зростання смертності будуть рівні 1,1;

3) частку міського населення в 2003 році по регіонах та в Україні (порівняти показники по регіону із середніми по країні);

4) темпи зростання населення по регіонах; встановити динаміку цього

процесу;

5) скласти діаграму за динамікою зміни чисельності населення (по роках);

6) густоту населення регіонів та України станом на 1959р., 1970, 1979, 1989, 2001, 2003, 2008 та 2016 рр. Порівняти показники по регіону та середні по Україні.

Вихідні дані для розрахунку наведено в таблиці 2.

Задача 3.

Скласти статеву-вікову піраміду (поваріантно).

Примітка. Масштаб для статеву-вікової піраміди студенти обирають самостійно, округляючи фактичні дані.

Дані (фактичні) для статеву вікової піраміди подано в таблиці 3.

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунків до задачі 1

Номер варіанту	Вихідні показники													
	Собівартість одиниці продукції (грн.)				Питомі капіталовкладення на одиницю продукції (грн.)				Відстань між пунктами (км)					
	A	B	C	D	A	B	C	D	AiB	AiC	AiD	BiC	BiD	CiD
1	22	21	21	23	16	15	14	12	600	650	450	500	650	400
2	23	21	22	24	15	15	14	13	400	460	300	500	220	450
3	24	21	23	24	14	15	14	14	350	500	400	300	430	550
4	25	21	21	23	13	15	14	15	450	420	500	400	300	430
5	26	21	22	22	14	15	14	11	550	340	400	500	400	450
6	27	21	24	25	13	15	14	10	500	350	400	450	500	400
7	28	21	26	25	11	15	14	9	700	550	400	300	450	500
8	29	21	24	26	10	15	14	10	750	500	400	300	500	600
9	19	21	27	21	7	15	14	11	250	400	400	500	400	600
10	18	21	20	20	8	15	14	12	300	350	500	400	450	450
11	17	21	21	22	10	15	14	13	350	500	400	500	600	180
12	16	21	22	21	11	15	14	14	400	450	550	300	400	600
13	15	21	23	22	12	15	14	15	00	450	460	500	550	400
14	20	21	25	24	14	15	14	9	520	330	440	400	500	450
15	24	21	24	24	13	15	14	8	330	460	370	400	300	550
16	29	21	25	26	10	15	14	13	220	520	460	400	400	500
17	33	21	25	24	9	15	14	10	00	310	340	450	450	300
18	21	21	20	23	13	15	14	11	340	330	400	410	450	300
19	22	21	21	22	12	15	14	12	540	350	400	420	450	300
20	23	21	25	24	10	15	14	14	500	400	350	300	450	260

21	24	21	27	22	11	15	14	13	220	200	300	350	400	270
22	25	21	28	23	10	15	14	16	350	240	300	400	350	320
23	26	21	20	22	6	15	14	15	500	400	300	600	450	350
24	27	21	23	24	7	15	14	11	450	400	300	250	320	370
25	28	21	25	24	8	15	14	9	280	180	300	320	400	350

Таблиця 2

Територія і кількість наявного населення по регіонах

№ варіанту	Регіони	Територія, тис. км ²	Кількість населення областей (тис. осіб) по роках							Кількість міського населення у 2016 р.
			1959	1970	1979	1989	2001	2003	2016	
	Україна	603,7	41869,0	47126,5	49754,6	51706,7	48457,1	48003,5	42590,9	29346,2
1	АРК	26,1	1201,5	1813,5	1848,1	2063,6	2033,7	2018,4	-	-
2	Вінницька	26,5	2132,4	2131,8	2046,3	1932,6	1722,4	1754,7	1595,1	804,4
3	Волинська	20,2	892,8	974,5	1015,6	1061,2	1060,7	1054,7	1039,9	539,5
4	Дніпропетровська	31,9	2704,9	3343,0	3639,4	3881,2	3567,6	3532,8	3251,6	2716,1
5	Донецька	26,5	4263,2	4892,2	5160,6	5332,4	4841,1	4774,4	4252,3	3854,2
6	Житомирська	29,9	1605,8	1626,4	1596,8	1545,4	1389,4	1373,9	1248,3	731,5
7	Закарпатська	12,8	920,2	1056,8	1154,4	1252,3	1258,3	1253,9	1256,3	461,8
8	Запорізька	27,2	1463,9	1774,7	1946,3	2081,8	1929,2	1909,3	1752,9	1349,7
9	Івано-Франківська	13,9	1094,6	1249,3	1331,9	1423,5	1409,7	1403,7	1379,6	598,2
10	Київська	28,1	1714,6	1832,3	1920,3	1936,7	1827,9	1808,3	1726,5	1067,0
11	Кіровоградська	24,6	1250,4	1259,4	1250,9	1239,4	1133,1	1115,7	966,7	605,6
12	Луганська	26,7	2452,0	2750,4	2786,7	2862,7	2546,2	2507,3	2200,8	1910,3
13	Львівська	21,8	2111,4	2428,9	2583,9	2747,7	2626,5	2611,0	2515,8	1521,9
14	Миколаївська	24,6	1011,5	1147,3	1241,9	1330,6	1264,7	1251,5	1157,5	787,7
15	Одеська	33,3	2038,0	2389,0	2543,9	2642,6	2469,1	2448,2	2379,2	1579,1
16	Полтавська	28,8	1626,9	1706,2	1742,8	1754,2	1630,1	1609,4	1431,1	879,9
17	Рівненська	20,1	921,2	1047,6	1120,8	1169,7	1173,3	1168,3	1160,8	547,7
18	Сумська	23,8	1486,3	1504,7	1462,6	1432,7	1299,7	1279,9	1111,1	759,2
19	Тернопільська	13,8	1085,6	1152,6	1163,1	1168,9	1142,4	1134,2	1062,5	470,6
20	Харківська	31,4	2518,8	2826,0	3058,0	3197,2	2914,2	2887,9	2703	2172,8
21	Херсонська	28,5	824,1	1030,8	1164,1	1240,0	1175,1	1161,4	1060,9	647,2
22	Хмельницька	20,6	1605,6	1615,4	1558,4	1527,1	1430,8	1414,9	1291,3	724,2
23	Черкаська	20,9	1486,6	1537,0	1547,2	1531,5	1403,0	1386,6	1239,3	700,6
24	Чернівецька	8,1	774,1	844,9	889,9	938,0	922,8	918,5	906,8	386,8
25	Чернігівська	31,9	1572,7	1559,9	1501,9	1415,9	1245,3	1225,2	1036,4	665,1

Таблиця 3

Розподіл постійного населення за статтю та віковими групами

Вікові групи населення	НОМЕРИ ВАРІАНТІВ					
	1,7,13,19,25	2,8,14,20	3,9,15,21	4,10,16,22	5,11,17,23	6,12,17,24
	Роки					
	1959	1970	1979	1989	2001	2016
Чоловіки (осіб)						
Всього чоловіків	18575382	21305320	22616317	23745108	22316317	19717881
У тому числі у віці, років						
0-4	2040066	1756759	1820020	1933864	1012224	1186087
5-9	1989679	2092606	1807092	1879447	1311943	1181387
10-14	1511731	2142405	1789870	1834857	1750539	976308
15-19	1742170	1962276	2127828	1807887	1989538	1012471
20-24	2012115	1534608	1967226	1684586	1766985	1331466
25-29	1611944	1437655	1857048	1969636	1700516	1722137
30-34	1680308	2100031	1353252	1924229	1586043	178944
35-39	1001198	1502440	1588109	1826408	1660397	1577538
40-44	812823	1745904	1894268	1295603	1833438	1477645
45-49	1044649	1082453	1504388	1504042	1623194	1341012
50-54	917288	728066	1544676	1725609	1454550	1391665
55-59	681843	978797	879307	1316274	892852	137691
60-64	549277	824392	657532	1274947	1398332	1096373
65-69	414370	588852	760809	663602	868633	837736
70 і старшому	565201	802074	1059577	1100806	1457430	1419618
Жінки (осіб)						
Всього жінок	23293664	25821197	26993016	27706926	25924585	22872998
у тому числі у віці, років						
0-4	1947215	1685237	1764347	1856846	961971	1114917
5-9	1913502	1998483	1745949	1814574	1247164	1113911
10-14	1467015	2050951	1728921	1781881	1666022	921683
15-19	1768626	1900167	1999696	1741372	1902030	961607
20-24	2095499	1586220	1966053	1667830	1722603	1258455
25-29	1739402	1539604	1904432	1987479	1701494	1652549
30-34	2148621	2241831	1431198	1974777	1618060	1749669
35-39	1587386	1602714	1749174	1915840	1756682	1599926
40-44	1354919	2135390	2060931	1411475	1994893	1563237
45-49	1711871	1715602	1693300	1716580	1847225	1475388
50-54	1435036	1210750	2081784	1978733	1728038	1645028
55-59	1264743	1776762	1572819	1639270	1169859	1753145
60-64	952405	1448641	1261244	1958165	1965718	1551975
65-69	752995	1175149	1529133	1356788	1289538	1325816
70 і старшому	1153406	1724696	2496536	2901738	3343331	3185692

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Базова література

1. Екологія для економічних вузів і факультетів. Підручник / Дорогунцов С.І., Хвесик М.А., Коценко К.Ф. та ін. – К., КНЕУ, 2005. – 320 с.
2. Екологія. Навч.-метод. посіб. Дорогунцов С.І., Коценко К.Ф. та ін. – К., КНЕУ, 2005.
3. Региональная экономика: [курс лекций для студентов] / С.А. Спорняк, Я.В. Федько; Министерство образования и науки, молодежи и спорта Украины, Государственное учреждение "Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко". Луганск : ГУ "ЛНУ имени Тараса Шевченко", 2013.- 295 с.
4. Регіональна економіка : практикум: навч. посіб. / І.Д. Шеламова, К.І. Антонюк. Київ: Знання, 2013.- 423 с.
5. Розміщення продуктивних сил : (теорія, методи, практика) / С.І. Іщук; Київський нац. ун-т, Європейський ун-т. вид. перероб. і доп. К.: Європ. ун-т, 2006.- 216 с.
6. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Підручник Дорогунцов С.І., Заяць Т.А., Пітюренко Ю.І. та ін. – Київ, КНЕУ, 2005 р. - 988 с.
7. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: Навч.посібник / Є.П.Качан, Т.Є. Царик, Д.В. Ткач та ін.; За ред. Є.П.Качана. – К.: Видавничий дім «Юридична книга», 2005. – 704 с.
8. Розміщення продуктивних сил України. Навч.-метод. посіб. Дорогунцов С.І., Пітюренко Ю.І., Олійник Я.Б. та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 363с.

9. Хвесик М.А., Горбач Л.М., Пастушенко П.П. Розміщення продуктивних сил та регіональна економіка: Навч. посібн. – К: Кондор, 2005.- 344 с.

Додаткова література:

1. Вернадский В.И. Биосфера и ноосфера . - М., 2002.- 567 с.
2. Горев Л.Н., Дорогунцов С.И., Хвесик М.А. Оптимизация экосред.
Кн. 1. – Оценка и процессы .– К.: Наукова думка, 1997. – 538с.
3. Горев Л.Н., Дорогунцов С.И., Хвесик М.А. Оптимизация экосред.
Кн. 2. – Прогнозирование и оптимизация. – К.: Наукова думка, 1997. – 558 с.
4. Горев Л.Н., Дорогунцов С.И., Хвесик М.А. Оптимизация экосред.
Кн. 3 – Воспроизводство и пополнение. – К.: Наукова думка, 1997. – 560 с.
5. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І., Міщенко В.С., Коваль Я.В., Новоторов О.С., Паламарчук О.М.. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. – Київ, РВПС України. 1999. – 716 с.
6. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фащевський М.І. та ін. Продуктивні сили економічних районів України. – К: ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2000. – 517с.
7. Дорогунцов С.І., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теорія розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Навч.посіб. – К.: “Стафед-2”, 2001. – 144с.
8. Дорогунцов С.І., Ральчук О.М. Управління техногенно-екологічною безпекою у парадигмі сталого розвитку. - К.: Наукова думка, 2001. – 172 с.
9. Дорогунцов С.І., Данилишин Б.М., Лібанова Е.М. Україна: проблеми сталого розвитку: Наукова доповідь: – К.: РВПС України НАН України, 1997. – 96с.
10. Доступ до правосуддя з питань довкілля: Посібник /З. Козак, І. Тустановська. – Львів: Мета, 2002. – 200 с.

11. Доценко А.І. Регіональне розселення: проблеми та перспективи. – К.: Наукова думка, 1994.
12. Єпіфанов А.О., Сало І.В. Регіональна економіка. – К.,1999.
13. Заяць Т.А. Відтворення робочої сили України: регіональні аспекти. – К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 1999. – 184с.
14. Ішук С.І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика). – К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 1999. – 184с.
15. Мазур А.Г. Регіональна економіка: проблеми відтворення та управління. – Вінниця, 2000. – 263с.
16. Міжнародні економічні відносини: система регулювання міжнародних економічних відносин / А.С.Філіпченко, В.С.Бурковський та ін. – К.: Либідь,1994. – 254с.
17. Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів. // Довідник з питань економіки та фінансування природокористування та природоохоронної діяльності. – К.: Вид-во Геопринт, 2000.
18. Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства. // Довідник з питань економіки та фінансування природокористування та природоохоронної діяльності. – К.: Вид-во Геопринт, 2000. с. 168-195
19. Паламарчук М.М, Паламарчук С.М Економічна і соціальна географія України з основами теорії. Навч. посіб. – К.: Знання, 1998. – 415с.
20. Поповкін В.А. Регіонально-цілісний підхід в економіці – К.,1993. – 219.
21. Розміщення продуктивних сил України. Підручник / За ред. Є.П. Качана. – К.: Вища школа,1997. – 375с.

22. Розміщення продуктивних сил. Підручник / За ред. В.В. Ковалевського, О.Л. Михалюк, В.Ф.Семенова. – К.: Знання, КОО, 1998. – 546с.

23. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика. Навч.посіб. – К.: Вікар, 2001. – 377с.

Інформаційні ресурси

1.http://database.ukrcensus.gov.ua/MULT/Dialog/statfile_c_files/stat_vik.html

2. http://pidruchniki.ws/1763030338753/rps/regionalna_ekonomika_-_maniv_zo